

Upphandlingsplan 2023-2024

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Inledning

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämnds- och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. Upphandlingsplanen kommer att redovisas för kommunstyrelsen. Största inköpsområden år 2021

Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (kö) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas då hög avtalstrohet eftersträvas. För de behov som inte täcks av kommunens kommunövergripande ramavtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA, nyttjas. Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt. Avtalstrohet är inte obligatoriskt att rapportera till kommunstyrelsen. Enskild förvaltning kan dock välja att rapportera till nämnd.

För att få en överblick över stadens värdemässigt största inköpsområden ska respektive förvaltning redogöra för sina största inköpsområden år 2021 (tkr). Den del av inköpen som skett genom avrop på kommunövergripande ramavtal har noterats i tabellen. Inköp som inte avropats från stadens ramavtal har noterats i tabellen ”Inköp från annat avtal”.

Största inköpsområden 2021

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Totalt (tkr)
64131 Datorer	16 308	7 992	24 300
70101 Terminkort/månadskort	0	18 052	18 052
74500 Konsulttjänster	2 737	11 897	14 634
61316 Städning	2 198	4 531	6 730
64605 Pedagogiskt förbr.material	2 767	3 726	6 493
64300 Böcker, tidningar o facklitt	4 737	1 510	6 247

61131 Datorer

Totalt uppgick förvaltningens inköp från avtalade leverantörer till ca 24 mkr, vilket motsvarar 99 procent av inköpen av datorer.

70101 Terminskort

Avser elevernas skolresor till och från skolan med Skånetrafiken.

74500 Konsulttjänster

På kontot ligger kurser som avser delmoment i elevernas studieprogram.

Planerade upphandlingar över tröskelvärde 2023-2024

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd. Nedan ska nämnden därför redogöra för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärde, år 2023 - 2024 samt uppskattat kontraktsvärde för dessa.

Planerade upphandlingar (2023-2024)

Nämnden planerar inga egna upphandlingar under perioden 2023-2024. Nämnden ingår däremot i följande upphandlingar tillsammans med grundskolan, förskolan och serviceförvaltningen.

Modern systemmiljö

Ett nytt avtal för elevsystem så kallad modern systemmiljö upphandlas för närvarande tillsammans med förskole och grundskoleförvaltningen. Grundskoleförvaltningen är systemägare. Upphandlingsprocessen som redan är inledd förväntas sträcka sig till 2024. Avtalet förväntas uppgå till omkring 240 mkr räknat över hela kontraktstiden på tolv (12) år, kostnaden fördelas mellan de tre förvaltningarna utifrån en beslutad nyckel. Det är en omfattande och komplex upphandling som kräver projektledning över förvaltnings- och avdelningsgränserna och yrkesprofessionerna.

Skolskjuts

Under 2023 kommer ett nytt avtal upphandlas som avser skolskjuts och skolresor med taxi inom ramen för gymnasiesärskola. Det befintliga ramavtalet löper ut oktober 2023. Upphandlingen inleddes hösten 2022 och genomförs i samarbete med serviceförvaltningen, grundskolan och förskolan. Systemägare för avtalet är serviceförvaltningen. Avtalet beräknas uppgå till etthundrasextio (160) mkr under fyra år. Kostnaderna fördelas mellan de tre skolförvaltningarna efter antal resor och elever.

Digitalt bibliotekssystem

Ett digitalt bibliotekssystem upphandlas i samverkan med grundskoleförvaltningen. Räknat på en avtalstid om fem (5) år uppgår detta kontrakt till ungefär 20 mkr fördelat på de båda förvaltningarna.

IT-pedagogiska system

Tre (3) IT-upphandlingar planeras att göras under 2023/2024. Det rör sig om digitala IT-stöd för den pedagogiska verksamheten som syftar till att underlätta elevernas färdigheter avseende främst inläring av språk i tal och skrift. Upphandlingarna sker i samverkan med grundskoleförvaltningen.

Planerade upphandlingar (2023-2024)

Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr)
IT-stöd, Modern systemmiljö (12 år)	240 000
Skolskjuts med taxi (4 år)	30 000
IT-bibliotekssystem (5 år)	20 000
Pedagogiskt IT-stöd, Studiestöd modersmål (4 år)	6 000
Pedagogiskt IT-stöd, talsyntes & ordprediktion (4 år)	8 000
Pedagogiskt IT-stöd, Inläsningstjänst (4 år)	4 000

Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Den 1 juli 2023 planeras lagen om offentlig upphandling att ändras. Av lagändringen följer att staden ska beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i varje upphandling. Samma skyldigheter följer även av andra lagregleringar och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköspolicy.

Ett systematiskt angreppssätt är avgörande för att säkra att hållbarhetsyhnsyn tas i varje upphandling. Nedan ska nämnden därför redogöra för hur de systematiskt arbetar med hållbarhetsyhnsyn.

Nytt för årets rapportering är att nämnden ska beskriva vilka hållbarhetskrav som ställts i tidigare genomförda upphandlingar och inte vilka krav som planeras i kommande upphandlingar. Detta för att krav som regel bestäms i det operativa skedet i en upphandling snarare än innan processen är i gång.

Med hållbarhetskrav avses både miljökrav och sociala krav. För mer vägledning och information kring hållbarhetsarbete i upphandling, se Vägledning för hållbarhet i upphandling på KOMIN.

Stadskontorets upphandlingsenhet ansvarar för att säkerställa hållbarhetskrav i kommunövergripande upphandlingar/avtal. Redovisning av hållbarhetskrav i dessa upphandlingar/avtal svarar Stadskontoret för. När det gäller de upphandlingar som sker via ADDA (f.d. SKL Kommentus), Kammarkollegiet eller Skånes kommuner behöver förvaltningen inte redogöra för de hållbarhetskrav som ställts.

För förvaltningsspecifika upphandlingar som genomförs av egen personal eller via internt/externt ombud, ligger ansvaret för att uppnå en viss hållbarhetsstandard på den enskilda förvaltningen. Den följande redogörelsen avser således förvaltningsspecifika upphandlingar såväl under som över tröskelvärde och kopplar an till stadens skyldigheter att uppfylla såväl miljöprogrammet som lagkrav. Direktupphandlingar undantas i denna redogörelse.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har under perioden inga egna upphandlingar men ställer genom grundskolan krav på att leverantörernas organisation följer lagar och förordningar, uppfyller sina förpliktelser mot samhället och medarbetarna samt lever upp till miljömålen.

I upphandlingarna kravställs att leverantören uppfyller kravet enligt lagen om offentlig upphandling 13 kapitel 1-3 §. Anbudsgivare som efter en kontroll inte klarar dessa krav utesluts från att delta i upphandlingen. Exempel på uteslutning enligt ovan är:

- 1) sådan brottslighet som innefattar deltagande i en kriminell organisation, bestickning, bedrägeri, penningtvätt eller finansiering av terrorism, terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet eller människohandel. När anbudsgivaren är en juridisk person, ska denne uteslutas om en person som ingår i leverantörens förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan har dömts för brottet.
- 2) Vidare anledning till att en leverantör utesluts är om denna inte har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker.
- 3) Vidare grund för uteslutning är om upphandlande myndighet kan visa att leverantören har åsidosatt tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter eller om den är i konkurs eller är föremål för insolvens- eller likvidationsförfaranden och så vidare eller om det kan påvisas att leverantören gjort sig skyldig till något allvarligt fel i yrkesutövningen leverantören ska respektera grundläggande mänskliga rättigheter i sin verksamhet och ha rutiner för att säkerställa att samtliga varor/tjänster som levereras under avtalsperioden är framställda under förhållanden som är förenliga med:

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens upphandlingar omfattas av och tar hänsyn till:

- Kvalitets- och miljöledningssystem
- Kreditbetyg, F-skatt och SKV-4820
- Referensuppdrag

- Malmö stads uppförandekod
- ILO:s åtta kärnkonventioner
- FN:s barnkonvention
- det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet
- den arbetsrätt, inklusive lagstiftning om minimilön, och socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet

Klimatkrav

Klimatkrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Produkter/material med lägre klimatpåverkan vid tillverkning (exempel växtbaserade livsmedel)	x		
Energieffektiva produkter/byggnader	x		
Krav på förnybar energi vid produktion av produkt/bygg och anläggning			x
Hållbarhetsmärkning innehållandes klimatkrav	x		
Tak för maximalt CO2-utsläpp vid nybyggnation			x

Kemikaliekrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav	x		
Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekrav	x		
Krav för att minska spridning av mikroplaster	x		
Miljöbedömning utifrån BASTA nivå BASTA, SundaHus nivå C+ eller Byggvarubedömningen nivå Accepteras			x
Kemikaliekrav från "Gemensamma miljökrav för entreprenader"			x

Cirkulära krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Välja återbrukade produkter	x		
Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram	x		
Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ	x		
Reparationsmöjligheter	x		
Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/ materialåtervinning)	x		
Efterfråga återvunnet material	x		

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Cykeltransporter			x
Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon	x		
El, biogas eller vätgasfordon	x		
Möjliggöra resor i linje med stadens resepolicy	x		
Euroklass-krav och utsläppskrav på arbetsmaskiner			x

Krav för att främja biologisk mångfald

Krav för att främja biologisk mångfald som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Ekologiska livsmedel och MSC/ASC märkt fisk	x		
Övriga hållbarhetsmärkningar som innehåller krav som främjar biologisk mångfald (exempelvis: FSC, PEFC, FFP)	x		
Krav på grönytefaktor eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering/entreprenader	x		

Krav för jämlikhet och lika rättigheter

Krav för jämlikhet och lika rättigheter som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Antidiskrimineringsklausulen	x		
Sysselsättningsfrämjande villkor			x
Genomför barnkonsekvensanalys i upphandlingsprocessen	x		

Arbetsrättsliga krav

Arbetsrättsliga krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid	x		
Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)	x		

Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)	x		
Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete	x		
Etiska krav på natursten			x

Tillgänglighetskrav

Tillgänglighetskrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Krav på universell utformning	x		
Digital tillgänglighet i form av krav standarder/specifika funktioner	x		
Krav på tillgängliga alternativ/lösningar	x		

Upphandlingar det senaste året i vilka sociala företag har lämnat anbud

Upphandling	Socialt företag

Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio (9) miljarder kronor. Det innebär att stadens inköp motsvarar en väsentlig andel av stadens totala omsättning om 23 miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs mycket god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Det är viktigt att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utredda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

Nedan ska nämnden ge förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Utvecklingsönskemål från företrädare för verksamheterna på gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

Företrädare på gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen efterfrågar att våra kommundemensamma avtal som ligger i avtalskatalogen blir ”enklare” att avropa ifrån. Merparten av Malmö stads kommunövergripande avtal är upplagda i avtalskatalogen men våra inköpare som ska använda dem upplever informationen svårbegriplig. Återkopplingen från företrädare inom våra olika verksamheter är att det är svårt att hitta de olika avtalen i avtalskatalogen. Det upplevs även som svårt att läsa sig till vad de olika avtalen innefattar och hur man går till väga för att göra ett korrekt avrop från dem utan.

Utöver detta efterfrågar företrädare för våra verksamheter att avtalade produkter och tjänster i högre grad läggs upp i vårt ekonomisystem Ekot. Fördelen med att avropa avtalen genom Ekot är att det blir enklare för användarna att göra en beställning. Genom Ekot är det enklare att se vilka produkter och tjänster som är avtalade och beställningen sker elektroniskt, i stället för att behöva fylla i olika blanketter som ska mailas ut till berörda leverantörer, en process som av våra beställare upplevs som tidskrävande och svår att förstå.